

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4 uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Glasovi o dogodkih v Primorju.

Glasilo stranke prava, »Hrvatska«, je objavilo te dni daljši članek pod naslovom »Hrvatski in slovenski poslanci na Dunaju«.

Glavne misli v tem članku so: Slovenci niso zadovoljni z novim škofom in imajo popolnoma prav. On je Nemeec in ne pozna ni besedice slovenski. Ne mine dolgo časa, pa bo imenovan tudi naslednik grofu Goëssu. Kdo bo novi namestnik? Imenujejo se razna imena, a nobeno ni tako, da bi Slovenci mogli biti zadovoljni ž njim. Jedno se nam pri tem zdi gotovo, neoporečno, to namreč, da se vlada dra. Koerberja ni malo ne ozira na želje in težnje Slovencev. Priznati pa treba takoj, da si tudi onih Italijanov ne prisvaja, ali neko obzirnost ima do teženj in želja Italijanov. Ne prihaja jim povsem na roko, ali ne ide tudi proti njim. Proti željam Hrvatov in Slovencev pa postopa odkrito in direktno.

Kdo je kriv na tem? Brez dvoma je kriv zistem, ki je naperjen proti nam. Kriv je dr. Koerber, ki je opojen stariimi predsodki ter človek, ki je že po svoji vzgoji, po svojem srcu, po svojih načelih nenaklonjen Slovanom. Ali krivi so tudi Slovenci in Hrvatje sami! Mi vemo dobro, da imenovanja spadajo v delokrog eksekutive. Ali, ako je stvar vlade — o seba, ki se ima imenovati, pa je stvar naroda — načelo, ki mora voditi vlado o imenovanju osebe. Na vladi je, da določi, kdo bo imenovan; na narodu je, njegovih predstaviteljih, njegovem novinstvu, kakana j b o o s e b a, kake naj bodo njene lastnosti, katere njene vrline!

Je-li — vsklika »Hrvatska« — slovensko in hrvatsko novinstvo enoglasno zaklicalo vladi, kakega škofa hoče v Trstu? Je-li zaklicalo, v kateri smeri naj hodi novi škof?

Ali naše novinstvo danes kliče enoglasno, da bi dalo dru. Koerberju direktivo za imenovanje novega namestnika? Ni najmanje. Mi kritizujemo gotova imenovanja, mi govorimo svojo o imenih, ki se imenujejo, ali kakor da si ne upamo povedati vladi, kako o sebi bi hoteli! Govorimo, koga nočemo, ali ne govorimo, koga hočemo! Ponavljamo: o seba je stvar eksekutive, ali tudi javno mnenje je dolžno, tudi javno mnenje je poklicano, da ima svojega kandidata. Vlada

more imeti svojih neodvisnih razlogov proti temu kandidatu, ali po njegovem imenu more vendar razumeti, koga narod hoče. Koga je kandidiralo javno mnenje Slovencev in Hrvatov za škofovsko stolico v Trstu? Ne vemo, ker ni kandidiralo nikogar!

Koga kandidira danes na mesto namestnika? Ni ga kandidata. In vendar bi ga naše javno mnenje moralo imeti. Vendar bi moralo zaklicati vladi, koga ono želi. Javno mnenje bega, zamišljeno je, v skrbeh je, nada se, boji se, prehaja iz enega teh čustev v drugo, pada iz enega v drugo, ali vse je kakor da nima določenega, ravnega, čistega pota. Ne zaveda se tega, kar hoče, zato pa tudi ne pripoveduje tega točno. To je ena glavnih hib našega javnega življenja.

(Pride še.)

Kako v Istri skrbe za naše šolstvo.

Govor gospoda poslanca Josipa Kompareta povodom razprave o obračunu deželnega šolskega zaklada in učiteljskega penzijskega zaklada za leto 1901 v IV. seji deželnega zbora istrskega.

Visoka zbornica! Povsem logično je, da mi, ki smo minolega leta glasovali proti proračunu deželnega šolskega zaklada, tudi sedaj glasujemo proti obračunu istega zaklada.

Izjavljam, da mi nimamo nikakega prigovora s tehničnega ali matematičnega stališča, v kolikor se namreč tiče točnosti v številkah. Nu, vendar moram nekaj opaziti k temu, ter — opiraje se na sledeče opazke — pokazati, da imamo pravico in dolžnost glasovati proti današnjemu obračunu.

V lanskem zasedanju predložil je bil deželni odbor z noto od dne 3. maja štev. 2750 deželnemu zboru proračun o šolskem zakladu, s katerim je zahteval za ljudsko šolstvo K 464.544. Ako bo pa — kakor je tudi bil — potrjen zakon o poboljšanju učiteljskih plač, zahtevalo se je K 580.850. Govorilo se je, da bi samo plače učiteljskemu osebju zahtevale proračun od K 99.909, upravne doklade K 11.988, in službene do K 1590. Povišanje za šolsko osebje bi znašalo torej po proračunu K 113.478. To bi bilo za aktivno učiteljstvo. Vse ostalo, drugo povešanje, je bilo porazdeljeno na manje svote za razne druge rubrike.

drugo življenje, krščansko življenje v to staro boljarsko hišo.

Ko je prišel grof iz Trsta domov, in mesto Elze našel Evelino s tistim njenim obrazom, in ko je videl, kaj dela z grofico in kako hoče vse v dvori preobraziti, se je prijel za glavo in govoril v največji ogorčenosti:

»No, samo še to mi je trebalo.«

Že iz začetka je začel sovražititi to grdo, mršavo deklico, katere ni pogledal nikdar prijazno, niti je ni nagovoril prijazno. Imel je tudi povod, da jo je sovražil, ker radi njenega vpljiva na grofico ni mogel niti misliti na to, da bi jo grofica odslovila in da bi prišla potem namesto nje naslednica kakor Elza, katere ni mogel nikakor pozabiti.

Da-si je Evelina s svojim ostrim vidom dobro opažala sovraštvo, ki je kaže grof nasproti njeni osebi, vendar se ni zbalu poskusiti svoje sreče tudi z grofom samim. Ob nekej priliki je začela na svoj mir in premišljen način razlagati grofici, kako bi bilo lepo in Bogu prijetno, ako bi se grof po toliko letih spreobrnil (slišala je namreč, da se grof po svoji ženitvi nikdar ni izpovedal) in se Bogom obračunal do sedanjega svoje življenje.

Grofica se je prestrašila, ko je slišala to željo tovarišice.

Kar se tiče proračuna rovinjskega zaklada učiteljev, zmanjšal se je prispevek dežele, ker se je prispevek učiteljstva povečal za K 4672, kateri znesek prištedi pokrajina.

Penzijskega zaklada proračun je znašal skupno K 59.818. K tej svoti je dežela doprinesla samo s proračunanimi K 48.418, ostanek zahteve proračuna je bil pokrit po učiteljskem penzijskem prisposu od K 6400, po globsh K 900, po aktivnih interesih K 2600 in po ostanku knjižnega zaklada 1200 kron.

Prispevek deželnega zaklada je bil proračunan na K 278.618. Sedanji obračun pa kaže, da je dežela iz svojega zaklada doprinesla samo K 208.143 ter da je prihranila nič manje od preko 70.000 K. A ker je bil zakon za poboljšanje učiteljskih plač potrjen dne 9. oktobra 1901, trebalo je, do konec decembra 1901, še dodati 10.000 K kakor povešanje, a vendar je dež. zaklad prihranil?

Gospoda! Jaz želim povdariti samo to, da bomo mi glasovali proti končnemu računnu in to iz sledečih razlogov:

Prvi in glavni razlog je ta, da deželni odbor ne jemlje ni malo ozira na šolske potrebe velike večine prebivalstva te pokrajine, to je Slovencev in Hrvatov. Na sramoto šolskih oblasti v Avstriji, na sramoto XX. stoletja, na sramoto pravice, stoji dejstvo, da je blizo ognjišča evropske prosvete kakih 17.000 otrok, dolžnih obiskovati šolo, in to našega naroda, brez vsakega šolskega pouka, ker se jim ne daje potrebnih šol! A ne samo to, marveč se delajo različne zapreke vsakemu opravičenemu gibanju za osnutje jednostavne ljudske šole.

Drugi vzrok je ta, da na sestavljanju računov ni sodeloval naš deželni odbornik, ker ga nismo imeli. Zakaj ga nismo imeli, o tem smo vsi na čistem.

Tretji vzrok je ta, da se proračunski denar daje na razpolago e. kr. deželnemu šolskemu svetu, v katerem ogromna večina prebivalstva Istre, t. j. Hrvatje in Slovenci, nimajo ni enega zastopnika, dočim jih ima manjšina prebivalstva vsaj tri ali pa morda še več.

Četrti razlog, radi katerega moramo glasovati proti obračunu, bil bi ta, da se

»Ne, za Boga.... Opustiva ta posel.... Medve ne bi vspeli, a grofa bi to grozno ozlovoljilo. Takoj bi sprevidel, da delavi po dogovoru. Žalibog, njemu niso mnogo mari te svete stvari, a naposled, zakaj bi ga vznemirjali... Saj je dobra in plemenita, prava krščanska duša... človek brez greha.«

To se seveda ni malo ni zlagalo z onim, kar je Evelina slišala o grofu, ali ko je videla odločni grofičin nastop, je odstopila že vnaprej od svoje nakane, ali ni se mogla zadrževati, da ne bi odgovorila grofici na njene besede:

»Tudi najpravičnejši greši vsaj sedemkrat na dan, pravi sveto pismo, vaša milost!... Tudi gospod grof ni brez greha.... No, če noče vaša milost, ne bovi silili vanj, ali bovi molili zanj k Bogu, da bi ga vrnil na pravo stezo.«

Da, medve bovi Boga molili zanj! je ponovila grofica.

Tako se je živelo sedaj v Deli-dvoru.

Artur se je iz svoje neprilike radi dolgov izvlekel srečno, ali malo častno. Ko mu ni šlo od rok, da bi dobil denarja od očeta, je odpotoval takoj k Meliti v Orlovac. Rekel jej je, da mu lahko pomaga z enim tisočem goldinarjev. Melita mu je hotela dati to svoto od onih cekinov, katere je dobila za popotne stroške od Branimirjevega očeta in

naše učiteljstvo povsodi za postavlja materijalno in moralno. Naše učiteljstvo se smatra celo kakor nekaka podrejena vrst učiteljstva, da-si ima ono iste šole, iste dolžnosti, mnogokrat še več dela in boljih vpelov, nego-li vaši protežirani ljudje. Omeniti hočem tu samo to, kaka krivica se je godila našemu učiteljstvu o klasificiranju kategorij.

Ako se je vendar prihranilo 60.000 dovoljenih kron, a mi pri tem nimamo potrebnih šol in učiteljev, in se je našemu narodu tu in tam tudi zaprla kaka pomožna šola, ker vsakdo lahko razvidi iz tega, da tega obračuna ne moremo odobriti, kakor ga v resnici tudi ne odobrujemo.

Politični pregled.

V Trstu, 5. septembra 1902.

Sprememba na namestnistvu v Trstu? Zabeleživši razne novinske glasove meni »Naša Sloga«: »Nam se ne ljubi ni prorokovati, ni pretekati dogodkov. Jednega pa ne moremo zamolčati, a to je, da nam je težko verovati, da bi grof Goësa radi februarjskih dogodkov odstopil, in da je skoro neverjetno, da bi osrednja vlada mogla drž. interese naše — izpostavljati, večim nevarnostim, — ako ne da je morda odločeno, da se naše Primorje izroči pohlepnemu in nenasitnemu sosedu.

Cesar Viljelm na Poznanjskem.

Včeraj zjutraj so v Poznanju odkrili kip cesarja Friderika. Po odkritju spomenika se je cesarska dvojica s prestolonaslednikom, ministri in drugimi dostojanstveniki vred podala v deželno hišo, kjer so bili zbrani deželni stanovi. Cesarja je pozdravil deželni maršal, baron Wilamowitz-Möllen. V zahvalnem govoru je obžaloval cesar, da se je eden del njegovih nenemških državljanih v tako težko podajal razmeram. Laž da je, da se dela katoličanom zapreke v izvrševanju njih verskih dolžnosti ter da se hoče izbrisati posebne lastnosti plemena.

(Cesar je torej tajil, da bi nemška politika hotela ponemčiti Poljake. Bilo bi škoda za vsako besedo, ker prekričoč je kontrast

ki so ostali nedotaknjeni. Artur jih je odbil. Tedaj mu je ponudila neki vrednostni papir, ki se je glasil na tisoč goldinarjev, razun istega je bila dobila še devet slonih od Branimirja v poročni dar. Ali niti tega ni hotel sprejeti velikodušni brat, ker ni hotel, da bi se dotikala stvari, katere so jej dragi spomini. Hotel je le priprosti giro svoje sestre na menjico, ki se je glasila na tisoč goldinarjev, katero je sprejel in ki je veljala za tri mesece.

»Do tedaj bo najbrže imel oče denar, da mi pošlje to bagatelo, in tedaj izplačam menjico.«

Ker je Melita še slabo poznala bratovo brezkraino lahkomišelnost, mu je dala svoj giro, a on se je z menjico takoj vrnil v Sisek, kjer je izvedel, kaj se je zgodilo z Elzo. Bil je srečen, ker se je tako lahko rešil te deklice. Ko je prišel v Zagreb, je poskrbel za drugega giranta in našel ga je slučajno v gostilni, kjer se je nastanil. Bil je grof Janko. Menjica z Melitinim girom se je glasila sedaj že na deset tisoč goldinarjev. Krivotvorjenja se ni moglo spoznati, ker je bila na menjici pripisana z isto roko in istim črnilom edina beseda »deset« pred besedo »tisoč«, a ena ničla dodana k številki, katera je označevala menjičino svoto.

Grof Janko je brez obotavljanja podpi-

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomič; prevedel Radl.

Drugi del.

V.

Nova tovarišica je dobila popolno oblast nad svojo gospodinjjo. Karkoli je rekla, priporočila in svetovala Evelina, vse je bilo dobro, vse se je moralo izvršiti. Po nasvetu Eveline se je grofica odsehmal skupaj z Evelino vsako nedeljo izpovedala in obhajala v dvorskeje kapelice, kjer so čitali tudi ob nedeljah in praznikih sv. mašo, kar se je prej zgodilo samo za Veliko noč, Božič in na dan sv. Katarine; ona je nadalje odredila, da morajo posli ob nedeljah in praznikih obiskovati cerkev, v postnih dneh se postiti, v svojem dvorju je zabranila kletve, psolve in nedostojno govorjenje, na kar ni dosedaj nihče pazil. Grofica je začela podpirati uboge in siromake, ki so bili njeni podložniki ali pa njihovi potomci. Obdarovala je župno cerkev cerkvenimi oblekami, voščenicami in drugimi potrebinami, a razun tega je vršila tudi druga dela krščanskega usmiljenja. Evelina je malo po malo nvela popolnoma

med temi besedami cesarja Viljela in resnico — v Vrešenu. Op. ured.)

Uradniki pa da morajo brezpogojno izvrševati politiko, katero je cesar spoznal koristno za blaginjo dežele. Cesar je zaključil svoj govor sledečimi besedami: »Jaz poznam le Pruse in sem svojim prednikom dolžen, da ostane ta dežela nerazdružljivo združena s prusko kraljevino ter da ostane dobro — pruska in dobro nemška«.

Položaj v Zagrebu. Proglašenje nagle sodbe ni napravilo na ljudstvo posebnega utisa in so bile večerj vse ulice polne ljudstva. Glavni urednik »Srbobrana«, Mindarović, je pobegnil iz Zagreba v Beligrad.

Tiskarna je odpustila vse stavce, ker »Srbobran« ne bo mogel več izhajati, tudi po popolnem vspostavljenju miru.

Listov nismo te dni dobivali skoro nič iz Zagreba, ker je bila cenzura jako stroga in so bili listi zaplenjeni za vsako malenkost. Nekateri listi trdijo, da oni Vittas, ki je streljal na demonstrante in katerega so potem demonstranti nabili, ni stotnik, ampak profesor v vojaški kaznilnici.

Sinočaje brzojavke zatrjujejo, da Vittas ni umrl, marveč da se njegovo stanje obrača na bolje. Pač pa da umira oni mesar Egy, katerega je Vittas ustrelil v prsa.

Zaprtili je do sedaj 148 demonstrantov, izmed katerih bo 30 njih izročeni naglo sodni sodnji. Škode, prizadete srbskim trgovcem, cení se na 400.000 kron. Mnogo Srbov je zapustilo mesto. Nekateri zagrebški Srbi — trgovci — pa so izdali sledečo izjavo:

»Slavnemu hrvatskemu narodu in meščanstvu svobodnega mesta Zigreba! Polpisani meščani in trgovci izjavljamo v svojem in v imenu ostalih meščanov, da obsojamo polemiko »Srbobrana« v stvari spora med Srbi in Hrvatí, in izjavljamo slovesno, da se nismo ne dosedaj in da se tudi v bodoče ne bomo bavili s politiko. Izrekamo svoje obžalovanje nad žaljenjem hrvatskega naroda od strani »Srbobrana« in prosimo slavni hrvatski narod in velespoštovane meščane, da bi to našo izjavo vsprejeli kakor zadoščenje«.

Po tej izjavi sodimo v svojo tolažbo, da so podpisani Srbi umeli važnost položaja, a tudi moralno moč hrvatskega naroda.

Mi želimo, da bi prišli tudi do osvedočenja, da je končno odrešenje Srbov odvisno v prvi vrsti od bratskega sodelovanja s Hrvatí in od skupnega nastopanja proti Nemeem in Madjarom.

Ker se je meščanstvo popolnoma pomirilo, so se večerj vojaške čete zopet povrile v vojašnice. Vsejedno pa je o poludne pol stotnije vojakov zopet zaselo srbsko banko. Predstave v gledališču so prenehale, ker je mnogo igralcev Srbov.

Car v Rimu. Iz Rima prihaja vest, da je italijanski dvor dobil obvestilo, da v mesecu decembru prideta v Rim car in carica. Kralj bo osebno vodil priprave za vsprejem carske dvojice. Ta vsprejem da bo prekašal vse, kar se je kedaj v Italiji nudilo vladarjem, došlim tja oficijelno. Car se bo mudil 4 dni v Rimu in 2 dni v Neapelju. Na vojaški paradi bo sodelovalo 40.000 mož.

sal to menjico kakor drugi girant, dobro vedé, da od njega ne bo nihče zahteval, naj jo plača. Melita je bila radi svojega soproga tako dober porok, da njegovo jamčenje niti ni prihajalo v poštev.

Ko so minuli trije meseci in je menjica iztekla, ni se oglašil lastnik. Denarni zavod, v čegar rokah je bila menjica, je opomnil Arturja brzojavnim potom na njegovo plačilno dolžnost, a je dobil od njega odgovor, da on ne more plačati, temveč naj se obrne na prvega giranta, kateri je zadovoljen izplačati menjico. Branimir je bil tega dne odsoten iz Zagreba. Imel je neki važen poslovni dogovor z očetom ter je naglo odpotoval na Reko, odkoder se je imel vrniti tretjega dne. Da je bil Branimir doma, bi se bila uprava denarnega zavoda obrnila do njega samega, naj stvar uredi. Ali tako ni bilo drugače nego diskretnim potom obrniti se do prvega poroka. Poslali so Arturjev brzojavni odgovor Meliti ter jej javili, da je menjica protestirana. Istočasno so jo najljubnejše prosili, naj obvesti takoj, da li je zadovoljna takoj plačati ta menjicni dolg, da ne bo sodnega nastopanja.

(Pride še.)

V Neapelju bo veliko ogledovanje ladijevja, katerega se udeleži 30 velikih italijanskih in 16 ruskih vojnih ladij. Za te slavnosti bo vlada zahtevala od komore 1 milijon lir.

Nemški cesar pride v Rim prihodnje spomladi.

Tržaške vesti.

Dan 14. septembra 1902. naj bo za vse tržaške Slovane najpomembnejši dan! Ta dan naj se zapiše v zlato knjigo zgodovine naših bojov in naporov, ki je za nas do sedaj sicer tužna, ali po slabem mora priti dobro! In zato naj se ta dan ohrani v zgodovini za poznejše rodove.

Nekdaj so nastopali tu le okoličani v boju z mestjani, o mestnih Slovanih pa ni bilo ne duha ne sluha. Dne 14. t. m. nastopimo mestni Slovani, ne v boju proti našim sodeželanom, ampak v boju za svojo pravo, v boju proti zistemu, ki nas pozna le, ko treba našega denarja in naše krvi, ki nam pa ne daje krvavo potrebne duševne hrane, kakor jo daja ostalim državljanom v obilni meri!

Na dan 14. t. m. moramo odločno povedati dunajski gospodi, da mi nismo nikaki helotje, da smo, oziroma, da hočemo biti samoupravni državljani — ali pa naj nas izbrišejo iz knjige državljanov!

Dne 14. septembra naj izve ves svet, kako avstrijski zistem skrbi za svoje zveste podanike in kake nagrade daje ta zistem onim, ki so vsikdar zveste in vneto branili državo pred sovragom!

Dne 14. septembra naj se določijo najodločnejši koraki — naj se vladi odkrito pove, da se mi ne damo več voditi za nos!! Narodni delavci.

Cesar v Pulju. Cesar je podaril revežem v Pulju in Lišanju 3000 kron, ženskemu dobrotvornemu društvu 200 kron, revežem v Malem Lišanju 1500 kron in za popravo cerkve v Velemseu 500 kron. Cesar si je v puljskem arsenalu ogledal križarja »E«, ki se še le gradi in ki bo najdaljši med vsemi križarji; ogledal si je potem tudi trofeje iz Kitaja v mornaričnem muzeju. — Ob 4. uri in pol popoldne se je cesar v spremstvu nadvojvode Rainerja odpeljal v kočiji na kolodvor.

Na kolodvoru ga je pričakovala na jedni strani generaliteta in višje vojskino častništvo, na drugi strani pa admiraliteta in višje mornarično častništvo.

Nadalje so bili na kolodvoru: grof Gočsa, škof dr. Flapp, drž. glavar dr. Campitelli, župan dr. Rizzi itd.

Cesar je vsakega med odličnjakov ogovoril in izražal ponovno svoje zadovoljstvo na izvedenju vaj.

Poveljnik mornarice, admiral Spaun, zahvalil se je cesarju za veliko čast, katero je isti izkazal mornarici s tem, da je nadvojvodo Frana Ferdinanda imenoval admiralom.

Cesar se je odpeljal s puljskega kolodvora z dvornim vlakom nekoliko minut pred 5. uro pop. Pozdravljali so ga strelji iz topov na utrdbah in vojnih ladijah.

Naše mestno gospodarstvo. Pišejo nam: Človek, ki pozna naše zdravstvene razmere, se mora le čudom čuditi, da smo v Trstu brez kake večje kužne bolezni. Zasluga na tem pa ne gre našim mestnim gospodarjem, ki bore malo store v obrambo meščanstva pred tako nesrečo. Kedor bi se hotel pripraviti o resničnosti teh besed, naj se poda na tržaško staro »Reno« in naj si vsaj površno ogleda tamošnje »zdravstvene odredbe«.

Stara »Rena« je najstarejši del našega mesta. Tam je skoraj vse hišstvo prastaro in so ljudje tako nakopičeni po raznih podzemeljskih luknjah, da se je le čuditi, kako da se tam ne vgnezdí kaka grozna kužna bolezen.

Te dni sem bil šel tja, da vidim, kje da se nahaja »via Covach« (Kovačeva ulica)! Prehodil sem bil vso staro »Reno«, ne da bi bil našel, česar sem iskal. Povedalo se mi je, da so mestni očetje dali odstraniti to slovensko ime ulice, ker je to svedočilo, da so bivali tu Slovenci že v prastarih časih.

Ob tej priliki pa sem si moral tiščati nos, kajti tam je tak smrad, da človeka kar duši, ko se sprehaja po onih ozkih in zaduhlih »ulicah«. Te »ulice« so vse zamazane in mokre od raznih odpadkov. Zraven tega je tam tudi še uličnih in vežnih stranišč, kar vse le pomnožuje neznošen smrad, osobito, ko vse to izpuhteva pod pritiskom pekočih solnčnih žarkov. Mesto da magistrat podpira »Lego« in razna irredentovska društva, bi

storil sveto delo, ko bi ta denar obrnil v snaženje nesrečne stare »Rene«. V mestu samem, ako greš — osobito zjutraj — po ulicah, opašaj tu in tam mestne pometače, kateri s pometanjem delajo cele oblake prahu, ker ne možijo. Videl boš vse polno odprtih oken — radi velike vročine, skozi katera se ubogi Tržačan že na vse zgodaj — desinfecira! Vse to je prirejeno kakor nalašč, da povpešuje propadanje tako že šibkega zdravja nesrečnih Tržačanov. Naši mestni gospodarji pa nimajo časa ni volje, da bi opazovali in odpomogli tem nedostatkom! Oni morajo v prvi vrsti pobijati vse, kar je tu slovenskega — drugo naj le propade!!

Za staro »Reno« si ogledite tudi novo »Reno«. Tudi tu ne vlada največa čistoča! Oglejte si na primer zgornji del ulice »Scalinata«! V kakem stanju se nahaja! Oglejte si tudi druge ulice kakor: »Interno del molino a vento«, »Lodole« itd.! Tu je vse v največem neredu, vse razmetano, vse zamazano, vse smradljivo! Pojdite še naprej in sicer v obližju slov. šole. Tam najdete vse razorano in na cele koše raznovrstnih smradljivih odpadkov! In vse to v mestu Trstu!! Ni-li to uzorno mestno gospodarstvo?!

Zavodu sv. Nikolaja so darovali za bazar: gospa Tončička Gregorič fino serviso za črno kavo, gđ. Zorzut steklenico finega likerja, g. Edvard Legat, c. kr. duhoven v pokoju v Sežani 5 kron, g. a K. Ponikvar 2 K, gospica Žitnik Marija 4 K, g. a Mišič Marija 3 K, g. Počakaj Fran 40 st. Presrečna hvala, in upamo, da nam naši rodoljubi še priskočijo v pomoč.

Še enkrat apelujemo na naše sl. občinstvo, naj v nedeljo ne pozabi obilno udeležiti se zjutraj sv. maše in blagoslovljenja deklškega doma, popoldne pa veselice, ki se bo vršila na vrtu doma. V nedeljo bodi zopet naš dan! Pokažimo, da znamo dostojno proslaviti svoje narodno-pomembne dneve. In to bo pomemben dan: otvoritev nove trdnjave. Snidimo se vsi, bodi naše delavstvo, bodi naša inteligenca! Do veselega videnja v nedeljo na slavnosti v Rocolu!

Euharistični shod na Trstau. Prejeli smo: Ta shod se je sijajno izvršil. Udeležilo se ga je vkupno 230 svečnikov.

Počastili so shod se svojo navzočnostjo 3 preuzvišeni škofje: mil. g. Jeglič, ljubljanski, mil. g. Maurovič-senjski, in mil. gosp. Teodorovitz nadškof lvovski; armenskega obreda, ki se nahaja sedaj v zdravilišču na Iki!

Slovesno službo božjo je imel preč. docezanski škof Maurovič! Posebno zanimanje je vzbujala pontifikalna sv. maša v staroslovenskem jeziku!

Med sv. mašo je navdušeno govoril o sv. R. T. mil. škof Jeglič, pred vsem v slovenskem, potem pa v hrvatskem jeziku. Izvrstno sta govorila narodu ob začetku in sklepu shoda dva preč. g. kanonika!

Slavnostne seje so se vršile v samostanu. Predsednikom je bil izvoljen enoglasno msgr. Flis, pravi apostol v razširjevanju češčenja sv. R. T. na Kranjskem!

Telegrafično je med drugimi pozdravil shod msgr. Mahnič — kateri, če ravno je duša euharističnega gibanja na Jugu, je bil, žal službeno zadržan priti na shod!

Poročilo o euharistnem gibanju med Slovenci in Hrvatí je čital urednik, č. g. Bonifacič, za ljubljansko škofijo posebej pa je velezanimivo poročilo čital predsednik shoda msgr. Flis, in katerega posnemamo, da ima bratovščina sv. R. T. na Kranjskem 99.000 udov!

Učene razprave so čitali dr. Kuksnič, župnik na Reki, dr. Pazman iz Zagreba in pa č. g. Nadrah iz Ljubljane!

Skupnega obeda v dvorani hrvatske čitalnice, se je udeležilo okolo 200 duhovnikov!

Krona shoda pa je bila procesija se sv. R. T. po mestu Tršaškem! Veliko število naroda iz vseh krajev se je udeležilo te izvanredne slavnosti!

Vkljub strogo verskemu značaju vsega shoda, bil je shod posebnega pomena tudi v narodnem oziru. Tu so se prvokrat sešli v večem številu hrvatski in slovenski duhovniki, tu so se spoznali, tesneje sprijaznili, eden drugega se navduševali in odšli na svoj dom s trdnim sklepom vse svoje moči uporabiti za blagor hrvatsko-slovenskega naroda!

Osebna vest. Ravnatelj tukajšnjega ženskega učiteljskega, gospod Štefan Križnič, je imenovan šolskim svetnikom.

Audiat et altera pars. Od sv. Ivana smo prejeli: Kmalu, prav kmalu pride čas, ko se nam odprejo šole! Pri nas pri sv. Ivanu imamo letos še eno šolo več. »Lega Nazionale« nam jo je sezidala, da bi notri vabila naše otroke. Svetoivanske otroke! Otroke teh rodoljubov, kremenitih značjev, otroke te okoliške trdjavje! O ne! Ne zvažite jih ne! Mi imamo svoj vrtec, imamo našo družbo sv. Cirila in Metodija, našo zlato družbo, ki skrbi za našo dečo! Mi vemo, da bo italijanski otroški vrtec prazen, (To pa ne! Op. ured.), naš slovenski pa poln kajti Svetoivančani so trdni kakor stoletni hrast, kakor trdna skala, ob katero se zastonj zaganjajo valovi. In ti stoletni hrasti in te trdne skale, da bi se kedaj omajale? Nikdar! Zastonj nam ti »Lega« nastavljaš pasti! Zastonj nam zidaš krasne hiše! Mi smo in ostanemo večni svojemu narodu, svoji zlati zvezdi — sv. Cirilu in Metodiju!

Našim vrlim Svetoivančanom pač ne treba svetovati, kam naj pošljejo svojo dečo! Vsi, vsi do zadnjega privro do 15. septembra v slovenski otroški vrtec! Vsi, vsi ostanemo zvesti majki in svojemu rodu. (Ta današnji naš gospod dopisnik je nekoliko preveč optimist. Treba jemati razmere kakor so. In zameri so take, da jednostavno ne more biti vse tako jasno, kakor slika on. Zato pa tudi ne bo Svetoivanskim rodoljubom nikdo štel v greh, če vrtec Lege ne bo prav prav prazen. Samo da ti rodoljubi store vse, kar in kolikor morejo!! Op. ur.)

Pozor! Jutri priobčimo došel nam članek, naslovljen do naših starišev. To je topel apel, narekovan od ljubečega srca in računajočega razuma — apel do mnogih naših starišev, naše okolice, naj vendar enkrat, ko svoje otroke vpisujejo v šolo, nehajo grešiti in s tem delati škodo narodu in ubijati bodočnost svojih otrok.

Na c. kr. pripravnici srednjih šol v Trstu, ulica Chiozza št. 6, I. nadst., vršilo se bo vpisovanje v ponedeljek dne 15. in v torek dne 16. septembra t. l. od 9.—12. ure dopoldne.

Učenci, ki žele vstopiti, priti imajo v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov ter se o vpisovanju izkazati: a) kratnim listom, b) šolskim spričevalom dobro dovršenega 3. ali 4. razreda ljudske šole, c) spričevalom o cepljenju koz ter d) izkazom, da so zdravih oči.

Izlet v Monastero. Radi nepredvidnih zaprek se je izlet v Monastero moral odložiti na naslednje soboto dne 13. t. m. Odhod iz Trsta bo v prvem jutranjem vlakom. Naše kmetovalce vabimo še enkrat, naj se udeležijo izleta. Poleg uzorno urejenih vinogradov, ki niso trpeli od toče, videli bodo tam tudi, kako je treba polje pravilno obdelovati, kako je ravnati z živino, z mlekom, vinom in mnogo drugega. Kdor se hoče udeležiti, naj se prijavi pisмено ali ustmeno pri kmetijski družbi, vendar ne predzadnji dan, kakor se je to zgodilo v več slučajih z izletom, namerjanim za jutri.

Porotno zasedanje. Nadalje ste za predstoječe porotno zasedanje določeni nastopni dve razpravi: dne 18. proti Petru Polatella radi ponarejanja bankoveev, (predsednik sodišču: deželni sodnijski predsednik Urbancich); dne 19. proti Pilatu Olivetu radi tatvine (predsednik dež. sod. svetovalec Petronio).

Tat iz Trsta prijet v Ljubljani. Jakob Peklenk, rojen v Ljubljani, pristojen v Črni vrh, pripeljal se je večerj popoldne s poštnim vlakom iz Trsta v Ljubljano. Na kolodvoru mu je priredila policija vsprejem, ki ga pa ni bil nič kaj vesel. Moral je iti na stražnico, kjer so mu preiskali žepa in našli pri njem denar, katerega je ukradel v Trstu Mariji Kosmatinovi in potem pobegnil. Toda vest o njegovi satvini je prišla prej v Ljubljano, nego on, in vsled tega je bilo policiji mogoče, ga primerno sprejeti.

Samomor. Sinoči se je v gozdišču nad Sv. Ivanom zastrupil 40 letni črkostavec Lev Morterra. Nekdo, ki je to zapazil, je takoj telefonično pozval zdravnika iz zdravniške postaje. Ko pa je zdravnik došel na lice mesta, bil je Morterra že mrtev. Samomorilec je zapustil ženo in četr, kateri je novica o samomoru soproga, oziroma očeta grozno potrla, tako, da so morali dvakrat poklicati zdravniško pomoč. Morterra se je usmrtil brzkone radi tega, ker je bil božjasten.

Dražbe promičnl. V soboto, dne 6. sept. ob 10. uri dopoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-

vilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v ulici Chiozza št. 33, nanje; v ulici della Pescheria št. 4, in v ulici del Sale št. 2, 4 vozovi (kripiče); v ulici Giulia šte. 23, Kolonja, omara; v ulici dell'Istria št. 2, kočija; v ulici Kandler št. 2.A, pobištvo; v ulici delle Poste št. 4, 400 knjig in razao; v ulici Tiziano št. 4, II, hiša oprava; v Kjadinu št. 73, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 25.00 ob 2. uri popoldne 30.00 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 764.6 — Danes plima ob 11.17 predp. in ob 10.24 pop.; oseka ob 5.03 predpoludne in ob 5.06 popoldne.

Društvene vesti.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu priredi svojo veselico v ponedeljek dne 8. t. m. v »Narodnem domu« v Barkovljah. Slišali smo že, da čisti dobiček pojde v korist družbe sv. Cirila in Metodija. Sleherni rodoljub, ako ima le malo sreča do družbe sv. Cirila in Metodija, pohiti gotovo, da jej da pomoč. Kdor hoče kaj doseči, mora paziti na začetek. In naš začetek so mali naši otroci! Njih moramo varovati, za njih moramo skrbeti, da se ne odtujajo. Celó naši nasprotniki napravljajo v raznih slovenskih krajih svoje vrtee. Oni vedo, da kjer ni korenike, tam ni rasti! Ako bomo mi varovali korenino, nam bo vspéh gotov! gotova rast. Sleherni rodoljub in rodoljubka, ako želita napredka svojemu narodu, pohitita torej v ponedeljek v Barkovlje. Za to veselico smo imele veliko truda in tudi velikih stroškov; napravile smo že toliko, da bo vsakdo zadovoljen. Za »Kolo sreče« imamo zeló lepih daril. Pribitite družbi na pomoč: kolikor vas je v Trstu in okolici, v Rojanu, na Greti, v Barkovljah!

Odbor se srčno zahvaljuje gospej Zinki Rybáňevi, Karli Ponikvarjevi in Máriji Černigojevi za poslana darila za »Kolo sreče«. Upamo, da se nas spomnijo še druge rodoljubke. Odbor.

Železniške zveze za veselico v Boljuncu. Ker se obeta na tej veselici obilna udeležba, posebno še iz mesta, bo častitemu občinstvu gotovo ustrezno, ako objavimo železniško zvezo.

Najprimernejši je vlak, ki odhaja iz postaje sv. Andreja vsako nedeljo in praznik ob 2.30 uri popoldne ter prihaja v Boršt prilično ob 2.50 uri popoldne. S tem vlakom pripelje se tudi godba in pevsko društvo »Kolo« iz Trsta.

Povratni vlak pa odhaja zadnji iz Boršta proti Trstu ob 9.35 uri ter pride v Trst ob 9.50 uri zvečer.

Pešpot iz Trsta do Boljunca znaša poldrugo uro.

Nadejaje se, da se sl. občinstvo odzove v obilnem številu, beleži udano

odbor.

Plesni odsek »Trgovskega izobraževalnega društva v Trstu« je na svojem zadnjem posvetovanju sklenil, da bo tudi v letošnji zimski sezoni prirejal svoje redne plesne zabave. Za začetnike se bodo vršile posebne plesne vaje, na katerih bo gospod plesovodja poučeval sistematično vse navadne in sestavljene plesne. In sicer vsako nedeljo in praznik. Vatop bo dovoljena tudi nečlenom, a to le do gotovega števila. — Več pojasnila prihodnjé.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Čast Boljunčanom!** Iz mesta nam pišejo: Vsikdar sem bil prijatelj izletom v okolice tržaško in tudi preko nje mej. Minole nedelje sem se bil n. pr. napotil v Boljunc, kjer nisem bil že nekoliko let. V svoje veselje sem zapazil, da se je v tem času, odkar nisem bil tam, zgodila velika sprememba — na bolje.

Nekdaj mi ni bilo všeč v tem kraju. Na takozvani šagri so mladeniči radi prepevali laške pesmi, katerih niti umeli niso. Sedaj je pa drugače in utis, ki so ga napravili na me sedanji Boljunčani, je povsem ugoden. Izlasti me je razveselilo začuvši, da so si ustanovili pevsko društvo z imenom, ki je sveto vsakemu Slovencu: »Prešeren«. Uveril sem se tudi, da je društvo že jako lepo napredovalo v petju. — Poizvedel sem dalje, kako lepo in pridno se pripravljajo za slavnost prvega nastopa, ki bo v nedeljo. Oni so uverjeni, da ta slavnost najlepše vspe.

Sestavili so jako lep in zanimiv program, na katerem bo sodelovala tudi znana Wagnerjeva godba iz Trsta. Boljunčani hočejo za-

dovoljiti svoje goste v vsakem pogledu. Velike udeležbe je pričakovati tembolj, ker imajo dobro železniško zvezo do bližnjega Boršta, a pot od tu do Boljunca je prijetna. Sledjite so mi zagotovili, da bo preskrbljeno za točno potrebo po gostilnah.

Čast Boljunčanom torej!

× **Iz Srednje Škofije.** V nedeljo dne 31. t. m. bil je za Srednje Škofije velik dan. Res takega dne še nismo doživeli mi Srednješkofijci. V naši borni vasici se je zoralo mnogo stotin narodno-zavednih Slovencev, da so s svojo navzočnostjo poveljevali prvo veselico, ki jo je priredilo naše skromno pevsko-bralno društvo »Slovenija«.

Med nami smo videli vrlib gospa in gospe ter preblagih gospodov iz Trsta in okolice, ki so s svojimi prelepimi in milodonečimi pesmami blažili nam in našim navzočim bratom iz bližnje naše okolice narodni čut ter ogrevali naša srca za lepo slovensko petje.

Ko smo poslušali tako petje, bili smo vsi kar očarani. Kadar je nastopilo »Slovansko pevsko društvo« iz Trsta, slišalo se je mnogo glasov: »Tako petje poslušali bi vso noč«. Res škoda, da je bil naše radosti prekmalu konec.

Najpresrečnejša hvala torej preslavnemu »Slovanskemu pevskemu društvu« iz Trsta, ter vrlému njegovemu pevovodjig. Srečku Bartelu; vrlému pevskemu društvu »Slava« iz Sv. Marije Magdalene spodnje na blagohotnem sodelovanju, s katerim so ovekovečili spomin v naših sreih na oni prelepi dan.

S svojim dobrovoljnim sodelovanjem pokazala so tudi bratska društva: »Zrinjski« iz Dekani, »Straža« iz Plavij ter »Svoboda« iz Sv. Antona, — katero je nastopilo izven programa — da čutijo z nami kakor bratje z brati ter da ljubijo tudi pesem svojo in narod svoj.

Bodi jim presrečna hvala za to!

Med nami, v borni vasici naše tužne Istre, čast nam je bila videti tudi štiri velezaslužne može. V svoji požrtvovalnosti za narodno stvar udeležili so se namreč naše I. veselice tudi naši neustrašeni prvoboritelji in poslanci gg. dekan J. Kompare, g. profesor M. Mandić in dr. Otokar Rybář ter g. Makso Cotič, urednik naše d. dne »Edinosti« iz Trsta.

Nadalje se odbor zahvaljuje vsem onim prečastitim gospodom, ki so svojimi dobrohotnimi darili ter sploh vsem, ki so s svojo udeležbo na veselici pripomogli našemu mlademu društvu, da si lahko naroči potrebnih časopisov ter so tudi mladim pevcem »Slovenije« dali srčnosti, da bodo vstrajali na delu za obstanek in prospeh našega mladega društva.

Slednjé javljamo slavnemu občinstvu, da pesem, katero smo se naučili že pred več meseci prvo za »Hej Slovenci« in smo jo stavili v razpored pod naslovom »Himna Slovenije«, ni naša himna, ampak je to »Himna Ilirije«, ki smo jo tudi do sedaj vedno kakor tako peli; ali na zahtevo večine društvenikov stavili smo jo v program pod naslovom »Himna Slovenije« in sicer proti volji našega pevovodje I. B., kateremu izrekamo naprísrečnejšo hvalo za njegov požrtvovalen trud, za kar ga nikoli ne poplačamo dovolj in prehvalimo ter se mu priporočamo še za nadalje.

Srednje Škofije, 4. avg. 1902.

ODBOR

pevsko-bralnega društva »Slovenija«.

× **Slavnost v Kanalu.** Kolesarjem, ki se mialijo udeležiti slavlja 35-letnice čitalnice v Kanalu, naznanjamo, da bo za shrambo koles na trgu določen primeren prostor in primerna oseba, katera bo strogo pazila na kolesa in dobi radi kontrole vsak kolesar svoj listek.

Vesti iz Kranjske.

× **Poljedelsko ministerstvo** je dovolilo e. kr. kmetijski družbi nasledaje podpore: za povzdigo živinoreje 9000 K, za povzdigo svinjereje 1000 K, za povspeševanje ovčarstva in čebelarstva 1000 K, povzdigo ribarstva 1000 K, za drevesnice 1600 K in za nabavo raznih potrebščin 2000 K.

× **Krvosesi.** Z Notranjskega smo prejeli: V Vašem cenjenem listu sem bil objavil pod naslovom »Krvosesi« dopis, v katerem sem malec opisal, kako izvestni »skrivani« v naših krajih grdo izkoriščajo naše ljudstvo — našega tesarja, došlega »iz šume«. Na ta moj povsem resnični dopis je čutil

potrebo odgovarjati gosp. Št., ali v vsem odgovoru svojem, katerega mu je krpal nekdo drugi, ni stvarno odgovoril prav ničesar in ni nič dokazal, da bi bil jaz neresnico pisal. G. Št. kar pravi na kratko, da je vse laž! Ali ovrgel ni faktično ničesar.

Kar sem pisal je vse res in sem vsak hip pripravljen dokazati s pričami pred sodiščem.

Moje ime je g. Št. na razpolagov uredništvu »Edinosti«! Sicer pa nisem pisal, da ravno g. Št. tako postopa; saj njemu tega ne treba, saj ima več nego dovolj — tisočakov.

× **Narodna čitalnica v Vipavi** uljudno vabi na običajno veselico, ki jo priredi v praznik Marijinega rojstva dne 8. septembra 1902 v svojih prostorih pri gosp. Petroviču (prej Uršiču). Vspored: 1. Godba na lok. 2. »Srečno novo leto«, šaljiva igra v jednom dejanju. 3. Petje in godba. 4. Prijetno iznenadenje, burkica v jednom dejanju. Začetek ob 7. in pol uri zvečer. — Sviral bo goriški Vidričev septet. — Vstopnina: sedež 1 K, stojišče 60 stot., k plesu 2 K.

Na obilno udeležbo vabi odbor.

× **Bralno društvo v Št. Vidu** pri Vipavi priredi v proslavo 25-letnice slavno vladajočega papeža Leona XIII. na dvorišču gostilne »Radolf« v nedeljo 7. septembra 1901. Vspored: 1. a) slavnostni govor. b) Škroup: »Papeževa himna«, mešan zbor s spremljevanjem društvenih tamburašev. 2. Brož: »Slava Slovencev«, udarjajo tamburaši. 3. P. H. Sattner: »Perice« (narodna) petje in tamburanje. 4. S. Praml: »Narodni venček«, udarjajo tamburaši. 5. P. H. Sattner: »Studenček«, poje mešan zbor. 6. a) M. pl. Farkaš: »Svibanjska ružica«, udarjajo tamburaši. b) »Ples patuljake« udarjajo tamburaši. 7. Zrovnik: »Večernica« (narodna), petje in tamburanje. 8. a) Dr. B. Ipavec: »Danice«, udarjajo tamburaši. b) Potočnik: »Dolenjska«, udarjajo tamburaši. 9. P. H. Sattner: »Na planine«, mešan zbor in bariton solo. 10. a) M. pl. Farkaš: »Ljubičen sen«, udarjajo tamburaši. b) Knoblach: »Sokolska koračnica«, udarjajo tamburaši. 11. Dr. J. Krek: »Pravica se je izkazala«, burka v 2. dejanjih. 12. Srečkanje in svobodna zabava. Udarjajo Št. Vidski tamburaši. — Začetek ob pol 5. uri popoldne. Cene: I. sedeži 80 stot., II. sedeži 60 stot., stojišča 40 stot.

V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica eno uro pozneje v notranjih prostorih. — Na obilno udeležbo vabi

ODBOR.

Vesti iz Koroške.

× **Tretji cvet.** V Št. Rupertu pri Velikovecu imajo na župnijskem vrtu zlahnto hruško, ki je letos trikrat cvetela. Od prvega cveta ima polno najlepšega sadu; drugi cvet okolo sv. Petra je tudi obrodl in sedaj je poleg dvojnega sadu tretji cvet.

× **Roj v stolpu.** V Št. Rupertu pri Velikovecu se je v farnem stolpu nastanil roj čebel. Bržkone je kje zbežal in je našel potem tiho zavetje visoko gori med tramovjem. Zvonenje ga ne moti. Visoko gori morajo nositi pridne čebelice obilni sad ajdove paše.

× **Samomori.** V Ehrentthalu pri Celovcu se je dne 26. avgusta v svoji sobi obesil 47 letni Ign. Čindar. Predno je to storil, je še preprial s svojo ženo, potem jo pa odpravil iz sobe in se obesil. Vzrok: žganje, po katerem je prišel na nič! — Na Vratih se je dne 24. avg. obesil 66 letni dainar N. Nesman, p. d. Mik. Ko je šla žena k sv. maši, vzela si je mož na skednju življenje. Baje se mu je zmešalo.

Razne vesti.

Originalen protest V minolem tednu se je slovesno otvorila nova italijanska železniška proga Balsorano Avezano. Prvi vlak je odpihal s postaje in nekaj časa je šlo vse gladko naprej. Kar naenkrat pa je na neki točki strojevodja prestrašeno zavpil in takoj za tem ustavil vlak. Vlak se je ustavil nekaj metrov pred kakimi sto osebami, ki so ležale preko železniškega tira. Bili so to namreč občinski svetovalci z županom in drugimi odličnejšimi meščani bližnjega mesteca, kateri so hoteli na ta način protestirati, ker jim železniška uprava ni hotela napraviti tamkaj postajališča. Uzaljeni meščani žugajo, da bodo ta protest še večkrat ponavljali.

Poljubovanje na odru. Dolgo že traja med gledališkimi krogi prepir, naj se li poljubi, predpisani v raznih igrah, na odru v

resnici lajejo ali ne?! Ta prepir je došel do izbruha tudi na nekem berlinskem gledališču. Režiser tega gledališča je namreč predstavitelju dijaka v Halbejevi igri »Jugend« — v kateri igri se mnogo poljubuje — prepovedal »resnično« poljubavati predstaviteljico Ane. To je dotičnega igralea tako razkačilo, da je prerekel režiserju vse mogoče in razbil neke rekvizite. Radi tega ga je takozvani »Schöffengericht« (sodni dvor, sestoji iz sodnikov po poklicu in lajkov, ki ima omejen delokrog in sme obsoditi največ na 6-mesečno ječo) obsodil na globo 60 mark, meļtem ko je državni pravdnik predlagal 10-dneven zapor.

Loterijske številke, izžrebane dne 3 septembra:

Brno 84 31 53 47 63

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olovske razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

Književnost in umetnost.

Pedagogičsko društvo v Krškem priporoča sledeče knjige po znižani ceni. 1. Učiteljski pravnik (nova knjiga) cena 1 K. 2. IV., V., VI., VII., Pedagogičski letnik prej 2 K. sedaj po 60 stot. 3. Jezikovni pouk prej 2 K 20 st., sedaj 1 K 80 stot. 4. Nazorni pouk, prej 2 K 60 stot., sedaj 1 K 80 stot. 5. Navod k početnemu risanju, prej 80 stot., sedaj 60 stot. 6. Pouk o črtežih, prej 80 stot., sedaj 60 stot. 7. Stavbeni črteži prej 2 K, sedaj 1 K.

Poslednje tri knjige se priporočujejo osobito rokodelcem, zidarjem, tesarjem in drugim. Te cene veljajo za naročnike, ki naroče knjige naravnost pri odboru v Krškem. — Pri cenah je vračunjena tudi poštovina.

Obmejni slovenski učitelji dobe vse te knjige brezplačno.

Proti kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, uandanju glasu, itd. itd.

zahtevajte vedno

Prendinjeve pastilje.

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinjevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Skatljica stane 60 stotink.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisana zadruga z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidarnost zajamčena, kajti le se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:

Via Teza,

vogal

Via Limitansa

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslojpe)

in Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, vzrci in stilk. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurenco.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na pa c brod ali železnico (ra k).

Odvetniške pisarne

gg. Dr. Otokarja Rybář, Dr. Jos. Abram, Dr. Mateja Pretner, Dr. Gustava Gregorin in Dr. Edvarda Slavík ostanejo zaprte tudi

ob nedeljah mesca septembra.

A 67/2.
11.

Izrok

v sklic ostalinskih upnikov.

C. kr. okrajno sodišče v Senožečah poziva vse upnike (verovnike), kateri imajo kaj terjati iz zapuščine dne 18. julija 1902. z oporoko v Senožečah umrlega posestnika Švigelj Janeza iz Senožeč št. 113., da se pri tem sodišču oglašijo, svoje iskovine napovedó in dokažejo, dne 15. oktobra 1902. ali do te dobe svoje prošnje pismeno vložé. — sicer bi oni do ostaline, ako bi s poplačanjem naznanjenih terjatev pošla, ne imeli več nobene pravice, razen kolikor jim pristoji kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Senožečah dne 29. avgusta 1902.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljša kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srjace, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnena in bombažna blaga, prtov in pitčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnataneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Mihael Zeppar

v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem izbiru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Brat v Schütz v Blaskem (Morava) ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečij iz železa ali udelenih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarške hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačavši v slučaju znežitve ali prehoda v vojske zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Odda se takoj

v najem stara, dobro upeljana prodajalnica, zraven tudi pekarna, ki leži na razpotju dveh glavnih cest. eno uro hoda iz Trsta. Naslov pove uprava »Edinosti.«

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, ckvirjev, ogledal, stolic, stenskih ur

se rahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

Odlikovan z dvema zlatimi in bronastimi kolajnamami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernimi cenami.

V najem se odda

hiša na Opčinah, s kuhinjo, štirimi svbami, vrtom in vodnjakom. Naslov pove uredništvo »Edinosti«.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljšé in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, katere izvrši v najskrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na dežel: v smislu gesla: Svoji k svojim!

„VERITAS“

koncesijonirana pisarna za trgovske informacije

Centrala:

Squero nuovo 13, II. TRST Squero nuovo 13, II.

Telefon št. 845. Telefon št. 845.

Prospekti brezplačno in poštnine prosti.

Zastopstvo v vseh mestih sveta.

Srečkanje

nepreklicno

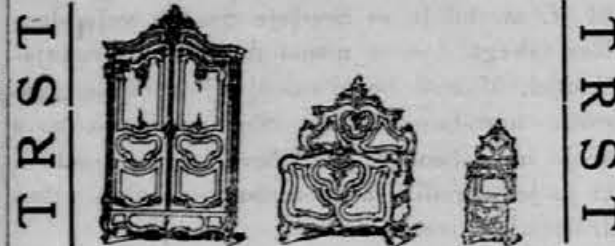
25. septembra 1902.

Olmuške pastavne srečke
po 1 krono

Vsi dobutki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

Spoštovane slovenske gospodinje

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo cikorijo.

Močne stiskalnice za vino (preše)

vsake velikosti in mline za mečkavanje grozdja kakor tudi druge stroje vsake vrste, orožje in materijal, se vdobiva v zalogi trdke

ŽIVIC I DR. V TRSTU

Trgovinska ulica 2. (blizu vojašnice).

Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbora raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2 nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najjudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco

„Andemo de Franz“

krčma

v ulici Geppa št. 14.

Joči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 40 kr.

Črna istrska „ 36 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 32 kr. črno istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Mlinar

si išče službo in vsprejme eventuelno tudi mlin v najem. Naslov se izve v našem upravnistvu.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani II) — BARKOVLEJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprjsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Zage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič

klesarski mojster.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbora boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN iz lastnih kletij in

ISTRSKI TERAN,

ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.